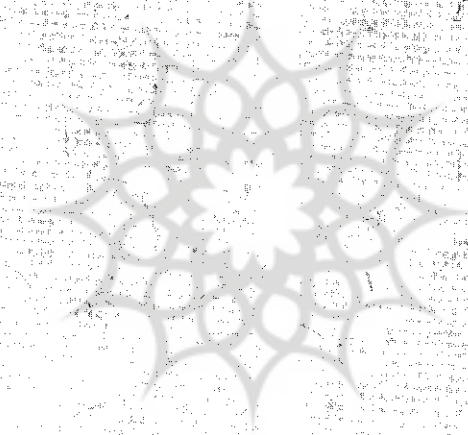
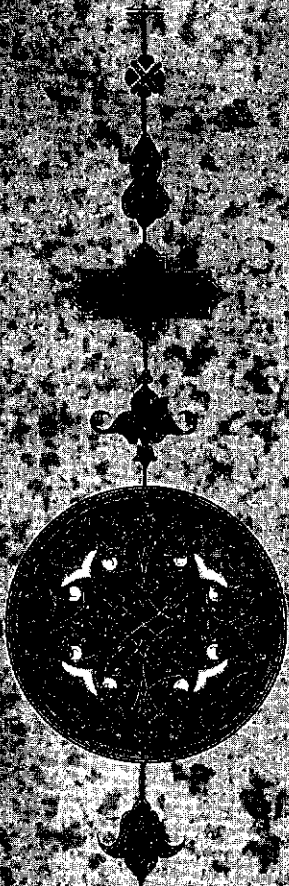

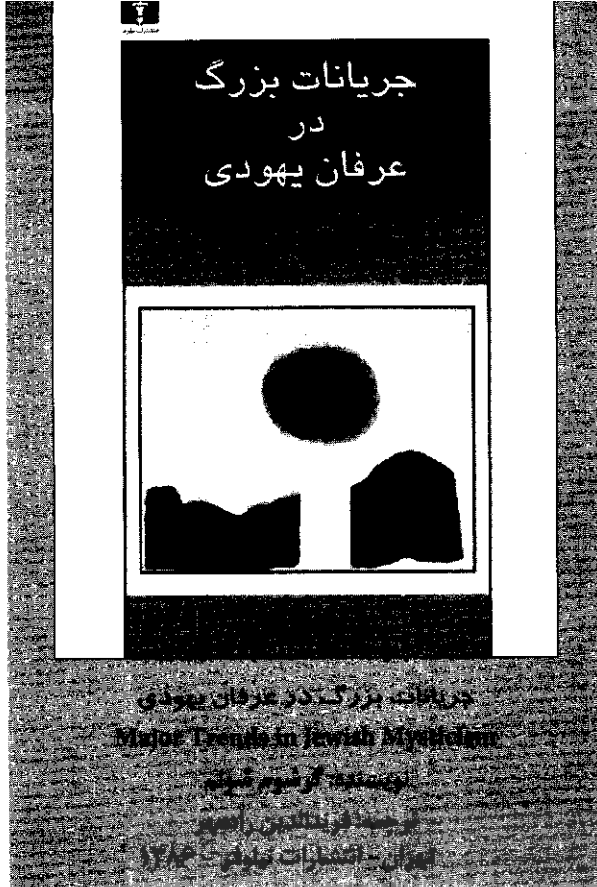
کتاب

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

- منبعی موثق برای شناخت عرفان یهود
- مقاومت زنانه در برابر موج فراگیر افراط گرایی دینی

منبعی موثق برای شناخت عرفان یهود

آرش آبابی

کتاب درباره‌ی تاریخ و سیر تکامل قبلا، کتاب حاضر است که توسط «گرشوم شولم» در سال ۱۹۴۱ م. نگاشته و در سال ۱۹۹۵ م. تجدید چاپ شده است.

گرشوم شولم گرهارد شولم به سال ۱۸۹۷ م. در برلین در آلمان متولد شد و به سال ۱۹۸۲ وفات یافت. او پایان‌نامه‌ی دکترای ادبیات عبری خود را به ترجمه و تفسیر یکی از مشکل‌ترین متون قبلائی اختصاص داد. وی در سال ۱۹۲۳ به دانشگاه عبری اورشلیم پیوست و نخستین پرفسور این دانشگاه در رشته‌ی عرفان یهود شد و تا سال ۱۹۶۵ در آن دانشگاه خدمت کرد. شولم آثار بسیاری در زمینه‌ی عرفان و فلسفه یهود به زبان‌های آلمانی، عبری و انگلیسی دارد.

با وجود زبان انگلیسی غامض و دیرپاب شولم، کتاب «جریانات بزرگ در عرفان یهودی»، مرجع مهم دانشجویان و محققان عرفان یهود در ایران بوده است و ترجمه‌ی بخش‌هایی از آن،

«حاخام اورشراگای یزدی» (و چند نسل بعدی او) و «ملا موشه هلوی کاشانی»، که متعلق به دویست تا سیصد سال پیش بوده‌اند.

بخش‌هایی از متون زوهر و قبلا در کتب ادعیه و نمازهای روزانه و اعیاد یهود وارد شده‌اند که «باتحالیاهو» معروفترین آنها است. این متن ضمن مدح خداوند و برشمردن صفات او، به شرح مختصر ده سفیروت (سلسله مراتب میان جهان مادی و وجود خدا) می‌پردازد و از مکالمه‌های میان موسی و خدا سخن به میان می‌آورد.

از میان معدود کتاب‌های فارسی درباره‌ی قبلا، می‌توان به «آیین قبلا (عرفان یهود)» اثر شیوا کاویانی از انتشارات فرا روان (۱۳۷۲ ش) نام برد که بسیار موجز و در حد معرفی این مقوله است. کتاب دیگر، مجموعه چهار جلدی «قبلا» اثر ربای فیلیپ برگ، نشر مرکز تحقیقات علوم قبلا (نیویورک، ۱۹۹۱ م) است که به طور عمده بر خواص و نتایج قبلا متمرکز است. معروفترین

علم قبلا (عرفان یهود)، مانند بسیاری از دیگر شاخه‌های نظری این دین، چون فلسفه و تاریخ یهود، هرگز به شکل سیستماتیک و آکادمیک در ایران (معاصر) راه نیافت. اکثر علمای یهود ایران، عالمانی سنتی و مشغول به احکام و امور اجرایی جوامع خود بودند و کمتر به مباحث نظری میپرداختند و یا حداقل به نشر و بسط این حوزه - از جمله قبلا - همتی نگماشتند. لذا در ایران و در سده‌های اخیر نامی از دانش و دانشمندان قبلائی به چشم نمیخورد، هرچند که در میان عوام، قبالیست بودن بیشتر لقبی است حاکی از علم و حکمت بالای دینی و به اصطلاح، هر که دانش و اطلاعات دینی‌اش بیشتر است، حتماً راهی به قبلا هم دارد و به عبارتی دیگر، قبلا نقطه‌ی اوج علوم یهودی در نزد یک حاخام تلقی می‌شود. با این حال معدود حاخام‌هایی در ایران به دانش قبلا معروف هستند، کسانی چون «ملا درویش شیرازی».

گاه موضوع پایان‌نامه تحصیلی دانشجویان بوده است. اکنون متن کامل کتاب توسط فریدالدین رادمهر به فارسی بسیار فاخر و دقیق ترجمه شده است. ضمن آنکه پانوشتهای متن توسط مترجم به فهم موضوع هر بخش کمک شایانی کرده است. وی مترجم زبردستی است که کتب متعددی از جمله کتاب «عارفان مسیحی» اثر استیفن فانینگ (نشر نیلوفر ۱۳۸۴ ش.) را نیز ترجمه کرده است.

نظر به وجود بسیار مفاهیم دینی یهودی و نیز عبارات عبری و آرامی متعدد در متن اصلی، آرش آبائی به عنوان ویراستار کتاب، به توضیح و ترجمه این عبارات و جملات پرداخته

و ضمن درج نکاتی درباره‌ی جایگاه قبایلا در میان یهودیان ایران و متون قبایلی وارده در ادعیه یهود در مقدمه‌ی کتاب، واژه‌نامه‌ی توضیحی عبری و آرامی را نیز به بخش آخر کتاب افزوده است.

«جریانات بزرگ در عرفان یهودی» در ۹ فصل و ۵۵۰ صفحه، ابتدا به خصایص کلی عرفان یهود می‌پردازد و تاریخ قبایلا را از نخستین دوره‌ی آن (عرفان مرکابا) تا آخرین مرحله، یعنی حسیدیسم مورد شرح و بررسی قرار داده و در این میان کتاب زوهر، نویسنده‌ی آن و نظام وحدت وجودی آن را نیز مورد توجه قرار می‌دهد.

شولم محقق منصفی است و می‌کوشد فارغ

از خرافات و باورهای سنتی، حقیقت مطلب را بگوید، به همین دلیل کتاب حاضر که حاوی نکاتی تیره در تاریخ قبایلا و تغییرات گسترده آن طی زمان شکل‌گیری است، در کنار بیان شواهدی دال بر تأثیرپذیری عرفان یهود از دیگر فرهنگ‌ها و جریانات محیطی، نمی‌تواند چندان مورد پسند یهودیان سنتگرا که باوری متفاوت به این مقوله دارند قرار گیرد. با این حال، این ترجمه، منبعی بسیار موثق برای شناخت عرفان یهود و اثری ارزشمند در بازار کتب دینی ایران است که کمتر کتابی درخور برای شناخت آیین یهود به خود دیده است.

به مشعر کیهی اخبار ادیان ملحق شوید

موسسه گفت‌وگوی ادیان موسسه‌ای غیرانتفاعی است که در جهت نزدیکی و همسخنی ادیان تلاش می‌کند. از خوانندگان و علاقه‌مندان درخواست می‌شود با اشتراک این نشریه گامی در جهت تحقق رسالت تقریب میان ادیان بردارند. در صورت تمایل می‌توانید بهای اشتراک مجله را به ازای هر شماره درخواستی ۱۰۰۰۰ ریال (در داخل کشور) به حساب جاری ۹۸۰۶۱۸۵۱ بانک تجارت شعبه آفریقا کد ۳۰ به نام موسسه گفت‌وگوی ادیان واریز کنید و فیش آن را همراه با فرم اشتراک و نشانی دقیق خود برای ما بفرستید تا مجله برای شما ارسال شود.

هزینه ارسال نشریه به عهده اخبار ادیان است.

نام و نام خانوادگی: .....

سن: .....

تحصیلات: .....

شغل: .....

مدت اشتراک: .....

تلفن: .....

استان: .....

شهرستان: .....

آدرس دقیق پستی: .....

کد پستی: .....